

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นที่จะศึกษาความคิดเห็นต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 56 คน ครู 1,083 คน รวมทั้งสิ้น 1,139 คน จากโรงเรียนกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 56 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากผู้บริหาร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 56 คน ส่วนครูกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายและแบ่งตามสัดส่วน ได้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 288 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 344 คน ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ใช้ในการวิจัย

สำนักงานเขต/ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง				
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม
เขตบางกอกใหญ่					
วัดราชสิทธิาราม	1	38	1	10	11
วัดท่าพระ	1	35	1	9	10
วัดประดู่ฉิมพลี	1	21	1	6	7
วัดใหม่พิเรนทร์	1	12	1	3	4
วัดคีรีวงศ์	1	10	1	3	4
วัดนาคกลาง	1	8	1	2	3
เขตบางกอกน้อย					
วัดบางขุนนนท์	1	10	1	3	4
วัดวิเศษการ	1	19	1	5	6
วัดเจ้าอาวม	1	14	1	4	5
วัดโพธิ์เรียง	1	14	1	4	5
วัดขางสุทธาราม	1	40	1	11	12
วัดศรีสุदारาม	1	17	1	4	5
วัดบางเสาธง	1	14	1	4	5
วัดสุวรรณาราม	1	27	1	7	8
วัดพระยาทำ	1	8	1	2	3
วัดมะลิ	1	22	1	6	7
วัดคงมุลเหล็ก	1	12	1	3	4
วัดอัมพวา	1	16	1	4	5
วัดสุวรรณคีรี	1	14	1	4	5
วัดคูสิดาราม	1	24	1	6	7
วัดปฐมบุศรินิสราราม	1	10	1	3	4

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงธนบุรี
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

สำนักงานเขต/ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง				
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม
เขตธนบุรี					
วัดประยุรวงค์	1	11	1	3	4
วัดขุนจันทร์	1	11	1	3	4
วัดบุคคโล	1	17	1	4	5
วัดดาวคนอง	1	20	1	5	6
วัดกัลยาณมิตร	1	14	1	4	5
วัดราชกฤห์	1	12	1	3	4
วัดประดิษฐาราม	1	12	1	3	4
วัดบางสะแกใน	1	34	1	9	10
วัดเวฬุราชิม	1	20	1	5	6
ก้นคทราราม	1	22	1	6	7
วัดโพธิ์นิมิตร	1	24	1	6	7
วัดใหม่ยายนุ้ย	1	10	1	3	4
วัดกระจับพินิจ	1	41	1	11	12
วัดราชวรินทร์	1	10	1	3	4
วัดบางสะแกนอก	1	7	1	2	3
วัดใหญ่ศรีสุพรรณ	1	13	1	3	4
วัดบางน้ำชัน	1	10	1	3	4
เขตคลองสาน					
วัดเสวตฉัตร	1	40	1	11	12
วัดสุทธาราม	1	40	1	11	12
วัดทองเพลง	1	40	1	11	12
วัดทองธรรมชาติ	1	14	1	4	5

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

สำนักงานเขต/ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง				
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	จำนวนครู	ผู้บริหาร	ครู	รวม
วัดทองนพคุณ	1	8	1	2	3
วัดพิชัยญาติ	1	8	1	2	3
วัดวัดสุวรรณ	1	33	1	9	10
เขตบางพลัด					
วัดอาวุธวิกสิตาราม	1	15	1	4	5
วัดศิริไอยสวรรค์	1	18	1	5	6
วัดเปาโรหิตย์	1	24	1	6	7
วัดเทพากร	1	10	1	3	4
วัดนัครแก้วจงกลณี	1	20	1	5	6
วัดวิมุทธาราม	1	20	1	5	6
วัดบางพลัด	1	30	1	8	9
วัดคฤหบดี	1	13	1	3	4
วัดรวก	1	29	1	8	9
วัดสามัคคีสุทธาวาส	1	24	1	6	7
วัดบางยี่ขันวิทยาคม	1	24	1	6	7
รวม	56	1,083	56	288	344

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดและทฤษฎี จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและกรอบ

การบริหารงานวิชาการของกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2546, หน้า 121-123) แล้วนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการสอนหรือประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check – list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร คำถามมีจำนวน 56 ข้อ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ด้านละ 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert) กำหนดระดับความคิดเห็นไว้ 5 คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น มาก

3 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น น้อย

1 หมายถึง ระดับ พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น น้อยสุด

ตอนที่ 3 เป็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิดและแบบตรวจสอบรายการ (check – list) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ปัญหา

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือ บทความวารสารการศึกษา รายงานการวิจัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด

2.2 นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มาสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งโดยหาค่า IOC ซึ่งปรากฏค่า IOC ทุกข้อมากกว่า 0.60 ขึ้นไป

2.4 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะไว้ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูและผู้บริหารจำนวน 40 คน ในโรงเรียนกลุ่มเขตบางแค ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น α (reliability) ตามวิธีของ Cronbach Alpha (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 125-126) ได้ ค่าความเชื่อมั่น ตามแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

2.6 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตนำจากโครงการบัณฑิตศึกษาเพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูล
2. นำหนังสือแนะนำตัวจากโครงการบัณฑิตศึกษา ไปขออนุญาตจากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์และนำส่งเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แจกแบบสอบถาม 344 ฉบับ ได้คืนมา จำนวน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.93 ทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอน ดังนี้

1. ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.93
2. ดำเนินการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อคำถาม มาหาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำในงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้หลักเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ดังนี้ (ประคอง วรรณสูตร, 2529, หน้า 77)

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.50-5.00	มีพฤติกรรมแบบบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	มีพฤติกรรมแบบบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นในระดับมาก
2.50-3.49	มีพฤติกรรมแบบบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นระดับปานกลาง
1.50-2.49	มีพฤติกรรมแบบบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นระดับน้อย
1.00-1.49	มีพฤติกรรมแบบบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาตามสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ โดยใช้วิธี วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) และทดสอบค่าที (t-test) ตามสมมติฐาน ดังนี้

ข้อที่ 1. อายุ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

ไม่เกิน 30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

50 ปีขึ้นไป

ข้อที่ 2. วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ข้อที่ 3. สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารและครูทดสอบด้วย t . test

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และจัดลำดับจากมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด
X แทน ค่าเฉลี่ย

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีสูตรดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (\bar{X} - X)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ X แทน ข้อมูลแต่ละจำนวน
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) โดยมีสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2} \right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
N แทน จำนวนข้อ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลบวกความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. t-test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าอัตราส่วน ค่าที่
 n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 1 และกลุ่มที่ 2
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

5. ANOVA (one way)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

- F แทน อัตราส่วนความแปรปรวนทางเดียว
 MS_b แทน Mean Square between Groups
 MS_w แทน Mean Square within Groups

